

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ESMA

της 16ης Μαρτίου 2020

να απαιτήσει από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν καθαρές αρνητικές θέσεις να μειώσουν προσωρινά τα όρια κοινοποίησης των καθαρών αρνητικών θέσεων σε σχέση με το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών που διαθέτουν μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά πάνω από ένα ορισμένο όριο για σκοπούς κοινοποίησης προς τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΟΠΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΩΝ,

Έχοντας υπόψη: τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το παράρτημα ΙΧ,

τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ της Επιτροπής⁽¹⁾, και κυρίως το άρθρο 9 παράγραφος 5, το άρθρο 43 παράγραφος 2 και το άρθρο 44 παράγραφος 1,

τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 28,

τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 918/2012 της Επιτροπής, της 5ης Ιουλίου 2012, περί συμπληρώσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης όσον αφορά τους ορισμούς, τον υπολογισμό των καθαρών αρνητικών θέσεων, τις καλυμμένες συμβάσεις αντιστάθμισης κρατικού πιστωτικού κινδύνου, τα όρια κοινοποίησης, τα όρια ρευστότητας για την αναστολή των περιορισμών, τις σημαντικές πτώσεις στην αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων και τα ανεπιθύμητα συμβάντα⁽³⁾, και ιδίως το άρθρο 24,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. Εισαγωγή

- (1) Με την παρούσα απόφαση της ESMA, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν καθαρές αρνητικές θέσεις σε σχέση με μια μετοχή που έχει εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά πρέπει να γνωστοποιούν σε μια αρμόδια αρχή λεπτομέρειες σχετικά με οποιαδήποτε εν λόγω θέση, εάν αυτή αγγίζει ή υπερβαίνει το 0,1 % του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου.
- (2) Το μέτρο που επιβάλλεται με την απόφαση της ESMA καλύπτει την ανάγκη να γνωρίζουν οι εθνικές αρμόδιες αρχές και η ESMA τις καθαρές αρνητικές θέσεις που έχουν συνάψει οι συμμετέχοντες στην αγορά σε σχέση με μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, δεδομένων των πρόσφατων εξαιρετικών εξελίξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

¹ ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 84.

² ΕΕ L 86 της 24.3.2012, σ. 1.

³ ΕΕ L 274 της 9.10.2012, σ. 1.

2. Δυνατότητα του μέτρου να αντιμετωπίσει τις σχετικές απειλές και διασυννοριακές επιπτώσεις [άρθρο 28 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012]

α) Απειλή για την εύρυθμη λειτουργία και την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών

- (3) Η εμφάνιση της πανδημίας του ιού COVID-19 έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία και τις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ. Όσον αφορά τις αγορές, από τις 20 Φεβρουαρίου 2020, οι χρηματιστηριακές αγορές της ΕΕ κατέγραψαν απώλειες της τάξης του 30 % [Εικόνα 1.] και όλοι οι τομείς και οι κατηγορίες εκδοτών επλήγησαν από σοβαρές μειώσεις στις τιμές των μετοχών.
- (4) Η ESMA θεωρεί ότι αυτή η αρνητική κατάσταση συνιστά σοβαρή απειλή για την εύρυθμη λειτουργία και την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών. Δηλαδή, οι διακυμάνσεις των τιμών συνδέονται με την εξάπλωση της πανδημίας του ιού COVID-19 στην ΕΕ, γεγονός που έχει αυξήσει σημαντικά την ευαισθησία των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ. Υπάρχει σαφής κίνδυνος να συνεχιστεί η εν λόγω αρνητική τάση τις επόμενες ημέρες και εβδομάδες. Οι εν λόγω σημαντικές μειώσεις των τιμών υπονομεύουν τον μηχανισμό διαμόρφωσης των τιμών, απειλώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ακεραιότητα και την εύρυθμη λειτουργία των αγορών.
- (5) Ταυτόχρονα, οι σοβαρές ζημιές επηρεάζουν επίσης αρνητικά την εμπιστοσύνη της αγοράς. Η μείωση της εμπιστοσύνης της αγοράς απειλεί την εύρυθμη λειτουργία και την ακεραιότητα των αγορών, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω αστάθεια και καθοδική τάση στις τιμές.
- (6) Σε αυτό το πλαίσιο, όπως εξηγείται περαιτέρω στο τμήμα 3 παρακάτω, οι ανοικτές πωλήσεις μπορούν να συμβάλλουν στην επιτάχυνση της αστάθειας των τιμών και να επιτείνουν της ζημιές της αγοράς.
- (7) Εντός του ορίου των αρμοδιοτήτων της ESMA, το προτεινόμενο μέτρο υποχρεώνει τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν καθαρή αρνητική θέση σε μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά να ενημερώνουν τις εθνικές αρμόδιες αρχές όταν οι εν λόγω θέσεις φτάνουν σε όρια κατώτερα του ορίου που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012. Με αυτόν τον τρόπο θα βελτιωθεί η ικανότητα των εθνικών αρμόδιων αρχών και της ESMA να αξιολογούν την κατάσταση επαρκώς και να αντιδρούν στην περίπτωση που απαιτούνται πιο αυστηρά μέτρα για την ακεραιότητα, την εύρυθμη λειτουργία και τη σταθερότητα των αγορών.

β) Απειλή για τη σταθερότητα του συνόλου ή μέρους του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Ένωση

- (8) Όπως εξήγησε η ΕΚΤ στην έκδοσή της με τίτλο «Financial Stability Review»⁽⁴⁾, χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι μια κατάσταση στην οποία το χρηματοπιστωτικό

⁴ <https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/fsr/html/ecb.fsr201911~facad0251f.en.html>.

σύστημα —το οποίο αποτελείται από τους φορείς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, τις χρηματοπιστωτικές αγορές και τις υποδομές τους— είναι ικανό να αντεπεξέρχεται σε κλονισμούς και σε χρηματοοικονομικές ανισορροπίες. Ασκείται ήδη σημαντική πίεση για πωλήσεις και επικρατεί ήδη ασυνήθιστη αστάθεια στις τιμές των μετοχών και τα φαινόμενα αυτά ενδεχομένως να συνεχιστούν. Στο πλαίσιο αυτής της κατάστασης, οι συμμετέχοντες στην αγορά μπορεί να συνάπτουν νέες αρνητικές θέσεις για να επωφεληθούν από περαιτέρω μειώσεις των τιμών, γεγονός που με τη σειρά του θα επιτείνει τις μειώσεις που σημειώθηκαν τις προηγούμενες εβδομάδες. Η ESMA θεωρεί ότι οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς απειλούν σημαντικά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ένωση.

- (9) Οι εν λόγω μειώσεις των τιμών έχουν δημιουργήσει μια κατάσταση αβεβαιότητας για τη συντριπτική πλειονότητα, εάν όχι για όλες τις μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, στο πλαίσιο της οποίας οι περαιτέρω μειώσεις των τιμών που δεν προκαλούνται από επιπρόσθετες ουσιαστικές πληροφορίες θα μπορούσαν να έχουν ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες.
- (10) Σε αυτό το στάδιο των εξελίξεων, κατά το οποίο υπάρχει αυξανόμενη ροή πληροφοριών προς την αγορά σε σχέση με την πανδημία COVID-19, το μέτρο μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικό, καθώς θα επιτρέψει στις εθνικές αρμόδιες αρχές να παρακολουθήσουν καλύτερα τις τάσεις της αγοράς και να τελειοποιήσουν τα περαιτέρω κανονιστικά μέτρα που λαμβάνουν για την αντιμετώπισή τους.
- (11) Η ESMA θεωρεί ότι η μείωση των ορίων κοινοποίησης αποτελεί μια προκαταρκτική ενέργεια που, σε αυτές τις εξαιρετικές συνθήκες, είναι ουσιώδης για την παρακολούθηση των εξελίξεων στις αγορές. Αυτό το μέτρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση και ενδεχομένως τη σταδιακή εφαρμογή περαιτέρω κανονιστικών μέτρων, εάν αποδειχθούν απαραίτητα.

γ) Διασυννοριακές επιπτώσεις

- (12) Οι απειλές για την ακεραιότητα, την εύρυθμη λειτουργία και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της αγοράς που περιγράφονται ανωτέρω έχουν πανευρωπαϊκό χαρακτήρα. Από τις 20 Φεβρουαρίου 2020, ο δείκτης EUROSTOXX 50, ο οποίος καλύπτει 50 εκδότες μετοχών υψηλής κεφαλαιοποίησης (blue-chip) από 11 ⁽⁵⁾ χώρες της ζώνης του ευρώ, κατέγραψε πτώση περίπου 30 % [Εικόνα 1.] Επιπλέον, το αποτέλεσμα της ασυνήθιστης πίεσης για πωλήσεις ήταν εμφανές στους κύριους δείκτες των αγορών της ΕΕ [Εικόνα 2].
- (13) Δεδομένου ότι οι χρηματοπιστωτικές αγορές κάθε κράτους μέλους της ΕΕ επηρεάζονται από τις απειλές, οι διασυννοριακές επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα σοβαρές.

3. Καμία αρμόδια αρχή δεν έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της απειλής ή η αρμόδια αρχή (αρχές) έχει λάβει μέτρα που δεν αντιμετωπίζουν επαρκώς την απειλή [άρθρο 28 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012]

⁵ Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Φινλανδία.

- (14) Μία από τις προϋποθέσεις που θέτει η ESMA για τη θέσπιση του μέτρου της παρούσας απόφασης είναι η εξής: η αρμόδια αρχή ή οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της απειλής ή τα μέτρα που έχουν λάβει δεν αντιμετωπίζουν επαρκώς την απειλή.
- (15) Τα ζητήματα που αφορούν την ακεραιότητα, την εύρυθμη λειτουργία και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της αγοράς και περιγράφονται στην παρούσα απόφαση έχουν οδηγήσει ορισμένες εθνικές αρμόδιες αρχές να εξετάσουν ή να λάβουν μέτρα σε εθνικό επίπεδο με στόχο τον περιορισμό των ανοικτών πωλήσεων μετοχών.
- (16) Στην Ισπανία, η Comisión Nacional del Mercado de Valores επέβαλε προσωρινή απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων για 69 μετοχές ⁽⁶⁾ που έχουν εισαχθεί σε διάφορους τόπους διαπραγμάτευσης στην Ισπανία. Η απαγόρευση εγκρίθηκε σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012, λαμβάνοντας υπόψη την πτώση τιμών, άνω του 10 % και, στην περίπτωση μη ρευστοποιήσιμων μετοχών, άνω του 20 %, που κατέγραψαν οι σχετικές μετοχές στις 12 Μαρτίου 2020. Η απαγόρευση ίσχυε για τη χρηματιστηριακή συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 2020 και δεν παρατάθηκε.
- (17) Στην Ιταλία, η Commissione Nazionale per le Società e la Borsa επέβαλε προσωρινή απαγόρευση των ανοικτών πωλήσεων για 85 μετοχές ⁽⁷⁾ που έχουν εισαχθεί στην κύρια αγορά (MTA) του ιταλικού χρηματιστηρίου Borsa Italiana. Η απαγόρευση εγκρίθηκε σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012, λαμβάνοντας υπόψη την πτώση τιμών, άνω του 10 %, που κατέγραψαν οι μετοχές στις 12 Μαρτίου 2020. Η απαγόρευση ίσχυε για τη χρηματιστηριακή συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 2020 και δεν παρατάθηκε.
- (18) Τέτοια μέτρα ελήφθησαν στις 13 Μαρτίου 2020 και στη Γερμανία, στο χρηματιστήριο Tradegate Exchange, και στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας ⁽⁸⁾, όπου η προσωρινή απαγόρευση αφορούσε 154 μέσα.
- (19) Οι εν λόγω προσωρινοί περιορισμοί των ανοικτών πωλήσεων σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 δεν κατέστη δυνατό να αντιμετωπίσουν τις συνεχιζόμενες απειλές, καθώς ίσχυσαν μόνο για μία ημέρα διαπραγμάτευσης.
- (20) Μετά τη λήξη των ανωτέρω αναφερόμενων προσωρινών μέτρων που ελήφθησαν στην Ιταλία και την Ισπανία, δεν έχουν ληφθεί στην ΕΕ περαιτέρω μέτρα με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2012 και, κατά την ημερομηνία της παρούσας απόφασης, δεν υπάρχουν τέτοια μέτρα σε ισχύ.
- (21) Κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας απόφασης, δεν έχουν ληφθεί μέτρα από τις αρμόδιες αρχές για την αύξηση της δυνατότητάς τους να παρακολουθούν την εξέλιξη της

⁶ <https://www.cnmv.es/portal/verDoc.axd?t={2ac24be5-78d8-4360-8199-c181c951e1e9}>.

⁷ http://www.consob.it/web/consob-and-its-activities/news-in-detail/-/asset_publisher/kcxlUuOyjO9x/content/press-release-12-march-2020-short-selling-hp/718268.

⁸ <https://www.fca.org.uk/news/news-stories/temporary-prohibition-short-selling>.

δραστηριότητας όσον αφορά τις καθαρές αρνητικές θέσεις μέσω του καθορισμού χαμηλότερων ορίων κοινοποίησης.

- (22) Δεδομένων των ανωτέρω αναφερόμενων απειλών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, έχει καταστεί σαφές ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουν οι εθνικές αρμόδιες αρχές δεν επαρκούν υπό τις τρέχουσες ακραίες συνθήκες της αγοράς. Η ESMA θεωρεί ότι η μείωση των ορίων υποβολής αναφορών θα εξασφαλίσει ότι όλες οι εθνικές αρμόδιες αρχές σε όλη την ΕΕ και η ESMA θα έχουν στη διάθεσή τους το βέλτιστο δυνατό σύνολο δεδομένων για να παρακολουθούν τις τάσεις της αγοράς και θα είναι σε θέση τόσο οι εθνικές αρμόδιες αρχές όσο και η ESMA να λάβουν, εάν χρειαστεί, περαιτέρω μέτρα.
- (23) Κατά τη λήψη αυτού του μέτρου, η ESMA έλαβε επίσης υπόψη ότι το νέο όριο υποβολής αναφορών θα τεθεί σε ισχύ αμέσως μετά τη δημοσίευσή του στον ιστότοπο της ESMA, όπως προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012.

4. Αποτελεσματικότητα του μέτρου [άρθρο 28 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012]

- (24) Η ESMA πρέπει επίσης να λάβει υπόψη τον βαθμό στον οποίο το μέτρο αντιμετωπίζει ουσιαστικά τις απειλές που έχουν προσδιοριστεί.
- (25) Η ESMA ανέλυσε τις συνθήκες που επικράτησαν τις τελευταίες ημέρες συναλλαγών στους τόπους διαπραγμάτευσης, ιδίως από τις 9 Μαρτίου 2020 [Εικόνα 1], όσον αφορά το κατά πόσο συνιστούν απειλή για την ακεραιότητα των αγορών και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης και εάν το μέτρο της ESMA μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις εν λόγω απειλές ακολουθώντας μία προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη εκτιμώμενες μελλοντικές εξελίξεις.

α) Το μέτρο μειώνει σημαντικά την απειλή για την εύρυθμη λειτουργία και την ακεραιότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών

- (26) Η ESMA θεωρεί ότι, παρά τις έκτακτες ζημιές που έχουν καταγραφεί στη διαπραγμάτευση μετοχών σε ρυθμιζόμενες αγορές από τις 20 Φεβρουαρίου 2020 και ιδίως από τις 9 Μαρτίου 2020, οι αγορές έχουν λειτουργήσει με εύρυθμο τρόπο και η ακεραιότητα των αγορών έχει διατηρηθεί σε μεγάλο βαθμό.
- (27) Σε αυτή τη βάση και από την παρούσα ημερομηνία, η ESMA θεωρεί ότι η παρούσα απόφαση είναι αναλογική, δεδομένων των τρεχουσών συνθηκών.
- (28) Ωστόσο, λόγω της σταθερής πίεσης που ασκείται για πωλήσεις λόγω επακόλουθων εξελίξεων που επηρεάζουν ένα εξαιρετικά μεγάλο εύρος εκδοτών από κάθε είδους τομέα σε όλα τα κράτη μέλη, οι αγορές βρίσκονται ωστόσο σε ευάλωτη κατάσταση.
- (29) Σε περιόδους ακραίας πίεσης για πωλήσεις και αστάθειας της αγοράς, η σύναψη ανοικτών πωλήσεων και η συσσώρευση αρνητικών θέσεων μπορεί να ενισχύσουν τις πτωτικές τάσεις που υπάρχουν ήδη στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Παρόλο που οι ανοικτές πωλήσεις μπορεί σε άλλες περιόδους να λειτουργούν θετικά για τον προσδιορισμό της ορθής αποτίμησης των εκδοτών, υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, συνιστούν μια επιπρόσθετη απειλή για την εύρυθμη λειτουργία και την ακεραιότητα των αγορών.

- (30) Η ESMA θεωρεί ότι, εάν δεν ληφθεί τη δεδομένη στιγμή ένα τέτοιο μέτρο, οι εθνικές αρμόδιες αρχές και η ESMA δεν θα έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν επαρκώς την αγορά στο τρέχον περιβάλλον της αγοράς, στο οποίο η σημαντική πίεση για πωλήσεις και η ασυνήθιστη αστάθεια [Εικόνα 1] στην τιμή των μετοχών της Ένωσης που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω από τη σύναψη αρνητικών θέσεων. Ειδικότερα, δεδομένων των οριζόντιων επιπτώσεων της τρέχουσας έκτακτης κατάστασης που επηρεάζει ένα μεγάλο εύρος μετοχών σε όλη την Ένωση, η πτώση στις τιμές των μετοχών μπορεί να οφείλεται στην επιπρόσθετη πίεση για πωλήσεις που προκαλείται από τη δραστηριότητα ανοικτών πωλήσεων και τις αυξημένες καθαρές αρνητικές θέσεις που, δεδομένου ότι είναι κατώτερες από τα τρέχοντα όρια κοινοποίησης προς τις εθνικές αρμόδιες αρχές, δεν εντοπίζονται.
- (31) Επομένως, οι εθνικές αρμόδιες αρχές και η ESMA πρέπει να ενημερώνονται το συντομότερο δυνατό για τη σύναψη ανοικτών πωλήσεων από τους συμμετέχοντες στην αγορά και τη συσσώρευση σημαντικών καθαρών αρνητικών θέσεων, προκειμένου να προλάβουν, εάν χρειαστεί, μια κατάσταση στην οποία οι εν λόγω θέσεις θα σηματοδοτήσουν μια σειρά διαδοχικών εντολών πώλησης που θα προκαλέσουν περαιτέρω σημαντική μείωση της αξίας. Για τους ίδιους λόγους, η ESMA θεωρεί επαρκές να διατηρηθεί το όριο δημοσιοποίησης του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012, αλλά παρακολουθεί συνεχώς τις συνθήκες της αγοράς και θα λάβει περαιτέρω μέτρα, εάν αυτό καταστεί απαραίτητο λόγω αυτών των συνθηκών.

β) Το μέτρο αντιμετωπίζει ουσιαστικά την απειλή για τη σταθερότητα του συνόλου ή μέρους του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Ένωση

- (32) Όπως περιγράφεται ανωτέρω, η διαπραγμάτευση μετοχών από τις 20 Φεβρουαρίου 2020 και ιδίως από τις 9 Μαρτίου 2020 χαρακτηρίστηκε από σημαντική πίεση για πωλήσεις και ασυνήθιστη αστάθεια που έχουν προκαλέσει σημαντικές πτωτικές τάσεις οι οποίες επηρεάζουν εκδότες από όλους τους τύπους κλάδων.
- (33) Η αμείωτη πίεση για πωλήσεις στις μετοχές των τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και ένα ευρύ φάσμα εκδοτών από όλους τους τομείς, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ενός ή περισσότερων κρατών μελών και, τελικά, του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης.
- (34) Επιπλέον, η ESMA θεωρεί ότι οι σημαντικές μειώσεις της αξίας και η ακραία αστάθεια, ιδίως από τις 9 Μαρτίου 2020, μπορεί να προκαλέσουν έλλειψη εμπιστοσύνης των συμμετεχόντων στην αγορά και του κοινού εν γένει στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- (35) Η ύπαρξη τέτοιων κινδύνων είναι επίσης εμφανής από τα πολλαπλά μέτρα που ελήφθησαν σε επίπεδο κρατών μελών και Ένωσης τις προηγούμενες ημέρες για τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της οικονομίας συνολικά.
- (36) Όπως αποδεικνύεται παραπάνω, η σύναψη ανοικτών πωλήσεων και η συσσώρευση σημαντικών καθαρών αρνητικών θέσεων μπορεί να επιτείνουν την πίεση για πωλήσεις και τις καθοδικές τάσεις που επί του παρόντος συνιστούν απειλή η οποία μπορεί να έχει ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και εταιρειών από άλλους τομείς. Σε αυτό το πλαίσιο, οι

περιορισμοί στα δεδομένα που έχουν στη διάθεσή τους οι εθνικές αρμόδιες αρχές και η ESMA περιορίζουν την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν οποιεσδήποτε ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία και, τελικά, στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης συνολικά.

- (37) Το μέτρο της ESMA για την προσωρινή μείωση των ορίων κοινοποίησης καθαρών αρνητικών θέσεων προς τις εθνικές αρμόδιες αρχές αντιμετωπίζει αυτή την απειλή κατά της σταθερότητας μερών ή, τελικά, του συνόλου του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ένωσης.

γ) Βελτίωση της ικανότητας των αρμόδιων αρχών να παρακολουθούν την απειλή

- (38) Υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς, οι εθνικές αρμόδιες αρχές παρακολουθούν οποιαδήποτε απειλή που μπορεί να προκύψει από τις ανοικτές πωλήσεις και τη συσσώρευση καθαρών αρνητικών θέσεων μέσω εποπτικών εργαλείων που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, ιδίως μέσω των υποχρεώσεων κοινοποίησης σχετικά με ανοικτές αρνητικές θέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2012 ⁽⁹⁾.
- (39) Ωστόσο, οι υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς καθιστούν απαραίτητη την εντατικοποίηση της δραστηριότητας παρακολούθησης των εθνικών αρμόδιων αρχών και της ESMA όσον αφορά τις συνολικές καθαρές αρνητικές θέσεις σε μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενες αγορές. Για τον σκοπό αυτόν, είναι απαραίτητο όχι μόνο να εξασφαλιστεί ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές λαμβάνουν αναφορές σε πιο πρώιμο στάδιο της συσσώρευσης μιας καθαρής αρνητικής θέσης και όχι στο τρέχον επίπεδο του 0,2 %, αλλά και ότι η εν λόγω αναθεωρημένη υποχρέωση κοινοποίησης τίθεται σε ισχύ αμέσως.
- (40) Επομένως, το μέτρο της ESMA βελτιώνει την ικανότητα των εθνικών αρμόδιων αρχών να αντιμετωπίζουν τις απειλές που έχουν εντοπιστεί και να παρακολουθούν και να διαχειρίζονται συνολικά απειλές κατά της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σε περιόδους ακραίων συνθηκών στην αγορά.

5. Τα μέτρα δεν δημιουργούν κίνδυνο καταχρηστικής επιλογής του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας [άρθρο 28 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012]

- (41) Για την έγκριση ενός μέτρου δυνάμει του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012, η ESMA θα πρέπει να λάβει υπόψη εάν το μέτρο δημιουργεί τον κίνδυνο καταχρηστικής επιλογής του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας.

⁹ Πρβλ. άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012.

(42) Δεδομένου ότι το μέτρο της ESMA αφορά τις υποχρεώσεις κοινοποίησης των συμμετεχόντων στην αγορά σε σχέση με όλες τις μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενες αγορές, θα εξασφαλίσει ένα ενιαίο όριο κοινοποίησης για όλες τις εθνικές αρμόδιες αρχές, διασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά εντός και εκτός της Ένωσης, όσον αφορά τη διαπραγμάτευση μετοχών που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά.

6. Το μέτρο της ESMA δεν έχει αρνητική επίδραση στην αποτελεσματικότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της ρευστότητας στις αγορές αυτές ή της δημιουργίας αβεβαιότητας για τους συμμετέχοντες στην αγορά, που είναι δυσανάλογη προς τα οφέλη του μέτρου [άρθρο 28 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012]

(43) Η ESMA πρέπει να αξιολογήσει εάν το μέτρο έχει αρνητική επίδραση η οποία θα μπορούσε να θεωρηθεί δυσανάλογη σε σύγκριση με τα οφέλη του.

(44) Η ESMA θεωρεί ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις στην αγορά και οποιεσδήποτε εξελίξεις σε σχέση με τις καθαρές αρνητικές θέσεις προτού εξετάσουν το ενδεχόμενο λήψης οποιουδήποτε περαιτέρω μέτρου. Η ESMA επισημαίνει ότι τα τρέχοντα όρια κοινοποίησης (0,2 % του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου) μπορεί να μην επαρκούν υπό τις τρέχουσες εξαιρετικές συνθήκες της αγοράς για τον έγκαιρο εντοπισμό των τάσεων.

(45) Παρόλο που η ενισχυμένη υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση μπορεί να αυξήσει την επιβάρυνση των οντοτήτων που υποβάλλουν τις αναφορές, δεν θα περιορίσει την ικανότητα των συμμετεχόντων στην αγορά να συνάπτουν ή να αυξάνουν τις αρνητικές θέσεις τους σε μετοχές. Ως αποτέλεσμα, δεν θα επηρεαστεί η αποτελεσματικότητα της αγοράς.

(46) Το τρέχον μέτρο δεν θα επηρεάσει τη ρευστότητα της αγοράς, καθώς η αυξημένη υποχρέωση κοινοποίησης για ένα περιορισμένο σύνολο συμμετεχόντων στην αγορά δεν θα αλλάξει τις στρατηγικές τους διαπραγμάτευσης και, επομένως, τη συμμετοχή τους στην αγορά. Επιπλέον, ο σκοπός της εξαίρεσης που προβλέπεται για δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης και προγράμματα σταθεροποίησης δεν είναι να αυξήσει την επιβάρυνση για τις οντότητες που παρέχουν σημαντική υπηρεσία όσον αφορά την παροχή ρευστότητας και τη μείωση της αστάθειας, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές στην παρούσα κατάσταση.

(47) Η ESMA πιστεύει ότι ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής του μέτρου της σε έναν ή περισσότερους τομείς ή σε ένα υποσύνολο εκδοτών μπορεί να μην επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Το μέγεθος της πτώσης των τιμών, το μεγάλο εύρος μετοχών (και τομέων) που έχουν επηρεαστεί και ο βαθμός διασύνδεσης μεταξύ των οικονομιών της ΕΕ και των τόπων διαπραγμάτευσης δείχνουν ότι ένα μέτρο σε επίπεδο ΕΕ πιθανόν να είναι αποτελεσματικότερο από εθνικά μέτρα ανά τομέα.

(48) Όσον αφορά τη δημιουργία αβεβαιότητας στην αγορά, το μέτρο δεν θεσπίζει νέες κανονιστικές υποχρεώσεις, καθώς τροποποιεί μόνο την υπάρχουσα υποχρέωση κοινοποίησης που ισχύει από το 2012, μειώνοντας το όριο. Εφαρμόζεται σε κάθε

διαπραγμάτευση μετοχών που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και, επομένως, δεν δημιουργεί αβεβαιότητα.

- (49) Η ESMA επισημαίνει επίσης ότι το μέτρο περιορίζεται στην αναφορά μετοχών που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά για την αποτύπωση των εν λόγω θέσεων στις περιπτώσεις που η επιπρόσθετη κοινοποίηση κρίνεται σημαντικότερη. Το μέτρο εφαρμόζεται μόνο εάν οι θέσεις αγγίζουν ή υπερβαίνουν το όριο του 0,1 % μετά την έναρξη ισχύος του.
- (50) Επομένως, η ESMA δεν θεωρεί ότι η εν λόγω ενισχυμένη υποχρέωση διαφάνειας μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ή σε επενδυτές, οι οποίες είναι δυσανάλογες σε σχέση με τα οφέλη της.
- (51) Όσον αφορά τη διάρκεια του μέτρου, η ESMA θεωρεί ότι η διάρκεια τριών μηνών είναι δικαιολογημένη, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που υπάρχουν διαθέσιμες προς το παρόν. Η ESMA αναγνωρίζει την αυξανόμενη διοικητική επιβάρυνση που συνεπάγεται η παρούσα απόφαση για ορισμένους συμμετέχοντες στην αγορά και προτίθεται να επαναφέρει τη συνήθη υποχρέωση κοινοποίησης αμέσως μόλις βελτιωθεί η κατάσταση, αλλά ταυτόχρονα δεν μπορεί να απορρίψει το ενδεχόμενο παράτασης του μέτρου σε περίπτωση επιδείνωσης της κατάστασης.

7. Διαβούλευση και κοινοποίηση [άρθρο 28 παράγραφοι 4 και 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012]

- (52) Η ESMA διαβουλευτήκε με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ). Το ΕΣΣΚ δεν προέβαλε καμία ένσταση εναντίον της έγκρισης της προτεινόμενης απόφασης.
- (53) Η ESMA κοινοποίησε την παρούσα προτεινόμενη απόφαση στις εθνικές αρμόδιες αρχές.
- (54) Το μέτρο της ESMA θα εφαρμοστεί μόλις η παρούσα απόφαση δημοσιευθεί στον ιστότοπο της ESMA.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ

Άρθρο 1 **Ορισμός**

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ως «ρυθμιζόμενη αγορά» νοείται μια ρυθμιζόμενη αγορά όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο 21) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ¹⁰).

Άρθρο 2 **Προσωρινές επιπρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας**

1. Ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει μια καθαρή αρνητική θέση σε σχέση με το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο μιας εταιρείας που διαθέτει μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά ενημερώνει τη σχετική αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όταν η θέση αγγίζει, ή μειώνεται κάτω από το σχετικό όριο κοινοποίησης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
2. Το σχετικό όριο κοινοποίησης είναι ένα ποσοστό ίσο με το 0,1 % του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της σχετικής εταιρείας και κάθε 0,1 % πάνω από το όριο αυτό.

Άρθρο 3 **Εξαιρέσεις**

1. Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι προσωρινές επιπρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας που αναφέρονται στο άρθρο 2 δεν ισχύουν για μετοχές που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, όταν ο βασικός τύπος διαπραγμάτευσης των μετοχών βρίσκεται σε τρίτη χώρα.
2. Οι προσωρινές επιπρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας που αναφέρονται στο άρθρο 2 δεν ισχύουν για δραστηριότητες ειδικής διαπραγμάτευσης.
3. Οι προσωρινές επιπρόσθετες υποχρεώσεις διαφάνειας που αναφέρονται στο άρθρο 2 δεν ισχύουν για καθαρή αρνητική θέση σε σχέση με τη διενέργεια πράξεων σταθεροποίησης

¹⁰ ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349.

σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014, της 16ης Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς ⁽¹¹⁾.

Άρθρο 4
Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ αμέσως μετά τη δημοσίευσή της στον ιστότοπο της ESMA. Εφαρμόζεται για τρεις μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

Παρίσι, 16 Μαρτίου 2020

Για το συμβούλιο εποπτών
Steven Maijoor
Ο Πρόεδρος

¹¹ ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΚΟΝΑ 1 – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

	Μεταβολή σε σύγκριση με		Επίπεδο
	1Ε	20 Φεβ	
Επιδόσεις της αγοράς μετοχών (σε %)			
Eurostoxx 50	-17 %	-29 %	2.495
US S&P500	-9 %	-20 %	2.711
JP Nikkei	-16 %	-26 %	17.431
Παγκοσμίως	-13 %	-23 %	179
Ευρωπαϊκές τράπεζες	-20 %	-38 %	93
IT - χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	-21 %	-40 %	23
ES - χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	-24 %	-38 %	62
DE - χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	-22 %	-34 %	94
FR - χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	-22 %	-40 %	108
Ασάθεια (σε μονάδες βάσης, επίπεδο σε %)			
VSTOXX	31	60	74,3
VIX	16	42	57,8
Συμβάσεις αντιστάθμισης κρατικού πιστωτικού κινδύνου (σε μονάδες βάσης)			
Ευρώπη - εταιρικές	36	61	101
Ευρώπη - υψηλής απόδοσης	123	303	501
Ευρώπη - χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	40	87	131
Ευρώπη - χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί - χρέος μειωμένης εξασφάλισης	52	142	240
10-ετή κρατικά ομόλογα (σε μ.β., επίπεδο σε %)			
DE10Y	14	-14	-0,59
IT10Y	73	89	1,81
US10Y	25	-57	0,95
GB10Y	18	-17	0,41
JP10Y	14	4	0,00

Σημείωση: Δεδομένα της 15ης Μαρτίου 2020.

Πηγές: Refinitiv EIKON, ESMA.

ΕΙΚΟΝΑ 2 – ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

	Ποσοστιαία μεταβολή σε σύγκριση με τις 20 Φεβρουαρίου 2020	Ποσοστιαία μεταβολή 1Ε
Eurostoxx50	-32,36 %	-19,99 %
AT	-36,96 %	-23,50 %
BE	-33,65 %	-20,44 %
BG	-18,26 %	-15,47 %
CY	-22,47 %	-15,33 %
CZ	-24,79 %	-14,30 %
DE	-32,44 %	-20,02 %
DK	-22,42 %	-14,19 %
EE	-20,92 %	-14,25 %
ES	-33,24 %	-20,84 %
FR	-32,07 %	-19,87 %
GR	-39,34 %	-20,17 %
HR	-25,18 %	-16,88 %
HU	-25,34 %	-16,99 %
IE	-28,85 %	-17,85 %
IS	-18,24 %	-4,16 %
IT	-36,39 %	-23,30 %
LT	-16,65 %	-9,98 %
LU	-35,66 %	-19,27 %
LV	-10,87 %	-7,28 %
MT	-9,05 %	-7,55 %
NL	-30,42 %	-18,52 %
NO	-29,25 %	-17,39 %
PL	-33,04 %	-21,68 %
PT	-29,08 %	-17,85 %
RO	-22,30 %	-16,55 %
SE	-27,51 %	-15,50 %
SI	-22,37 %	-13,61 %
SK	-5,69 %	-5,02 %

Πηγή: Refinitiv Datastream.

Δεδομένα της 15ης Μαρτίου 2020